

MAGYAR VIDÉK.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: Szerdán és szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára . . . . . 6 kr.
A lap kiadóhivatala **Nobel Armin**
könyvkereskedésben van, hora az előfi-
zetések kiüldendők, minden egyéb küldé-
mény a szerkesztő nevére (polgárisokoli
épület) címzendő.

Hirdetések

négyzet centimetryi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimetryertől 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyitit tér peticoroneknt 10 krral számittatik.

Népinevelési egyletek.

Hazánk egén örökké elhomályosíthatlanul nagyogó, boldog emlékü br. Eötvös József valóság- és közoktatásügyi m. kir. miniser volt az, ki már 1867. évben, a „Népinevelési egyletek” tervezése s megalkotása által vélte népisokoli tanítványokat új életre keltetni. Mi volt azonban azok sorsa akkoron, nem óhajtom részletezni; az mindnyájunk előtt ismeretes. Sokan és sokhelyütt feltékenyen néztek a szerintök mérsz ter felé, mely egyébkénti lethargiánkból mégis fervezött, gondolkodásra készített s tetre serkentette jobbjainkat.

Eötvös azonban nem állhatott meg sokáig a „Népinevelési egyletek” terve mellett. Korimk s viszonyaink gyökeres tanügyi reformokat tetek szükségessé: mit a nagy és böcs miniser csakhamar belátván, már 1868. évben beterveztette népisokoli-tanügyi törvényjavaslatát, mely, mind tudjuk, még azon évben törvényerőre is emelkedett. — Ily gyors egymásutánban állrán elő Eötvös az ó nagy és házogpótló műveivel, épen nem csodálhatni, ha a szentesített iskolatörvény a „Népinevelési egyleteket” megbenitotta s a napirendről leszorította.

Az 1868. évi isk. törvényt követte 1876. egy a népisokoli hatóságokról szóló újabb törvény, s mindkettőből kifolyólag több miniseri utasítás s szabályrendelet.

De vajon mit tapasztalunk? Azt, hogy a

törvény áldásai csak nehezen bírnak köztünk meghonosodni; hogy a törvény szerzőinek üdvös szándoklata nehezen tud, különösen a nép alsóbb rétegénél, termő talajra találni. S e száundó állapot valóban mélyen elszomorító?

Nem levén a frázisok embere, körtünetekink felett nem kívánok ezuttal sem hosszú jerelemiádkokban kitörni. — Elmerem azonban mondani, mert sokat jártam keltemben, érintkezéseimben, saját tapasztalom győzött meg róla, hogy egy a szó szoros értelmében művelt önállóan gondolkodó, számíta cselekvő, mások példáján okuló, szívvél lélekkel haladni akaró tösgyökeres magyar polgár elemünk alig van.

Népineket, megtartva benne a jót, teljesen regenerálni kell. Nyugoti szomszédaink a művészet-, tudomány-, ipar s gazdaságban oly óriási silag haladnak előre, hogy nekünk, ha nyomukba kívánunk jutni, nem elég csak egyes pontokon tudások- s egyéb kiváló alakokkal bírnunk, emelünk s gyarapítanunk kell magát az egész nemzetet, képzés által minden egyes óda rinni, hogy emberi méltóságát s rendeltetését felfogja, birja esztét és szívét tanácsadóul venni, s tudjon saját lábán állani és járni. Elérve ezt, magyar államiságunk neves tényezőt fog képezni Európa hatalmasainak nagy concertjében; — s iajunkat sem kellend mindvégi oly remegve féltentünk az elpusztulástól.

Fáj, de hazám és népe iránti szeretetem sokkal lángolóbb, hogy sem reá ne mutassak a

sebre és ki mondjam, miszerint én sajnosan azt látom, hogy a nép javára czélzó népisok. törvényeink még sokáig nem lesznek végrehajtvá; nem foganatosítvá több egyé oknál fogva azért, mert sokhelyütt oly vastag közmennyel találkozhatni, melyen biz a legüdvösebb intézkedéseknek is hajótörést kell szenvedniök.

S ezt bizonyára nemcsak én, de látják mindazok, kik népiünk szellemi és anyagi állapota iránt érdeklődni s hazánk óhajtott szebb jövőjeért felbuzdulni tudnak.

Négy év óta teljesen visszavonulva a politikai cselekvés teréről, legfőbb törekvésem az ipar s vele rokon, összefüggő szakok fejlesztésére irányult.

Hanyatló gazdaszatunk, pangó iparunk s fejletlen kereskedelmünk érdekében fáradozásokon azonban arra a meggyőződésre vezetett, hogy említettem szakkn nem vehetnek jobb irányt, nem lehetnek versenyképesek a külfölddel mindaddig, míg iskoláitgyünk, mint minden haladás alapfeltétele, nem emelkedik a kellő magaslatra, — míg polgárságunk nem nyer e révén oly anyagi és szellemi tőkét, mennyi a sikeres tovább képzés mérve gyamánt okvetlenül megkívánatlik.

Innen s ebben tehát a tulajdonképeni motívom, mely ténykedésemet ezuttal az iskolák felé vezeti.

Nem akarok semmi újat.

A zászló ki van bontva, a czél ki van jelölve.

T á r o z a :

A „tisztelt közönség.”

Irta: Vende Soma.

Eszkübe jut-e azoknak a nagy uri delnöknek, kik értékes brászeli eszpkékkel diszitik ruháiknak fobrait és éksztik s emelik testük bájjait, hogy e eszpkék készítésénél számtalan fiatal leány vesztette el szeme világát?

Gondolnak-e azok, kik drága igaz gyöngyökkel vagy korallakkal kirakott ékszereket hordanak arra, hogy e drága kövek megszerzése hány buvár életébe került?

Eszkübe jut-e azoknak, kik hózivataros, zord időben a pamlogon kényelmesen nyújtózkodva, közszénnel fütött szobában hányanak fityeget a kint tomboló zivatarnak, hogy e kellemes meleglet árasztó közszénnel a napvilágra hozói ritkán érik el az 30-ik élet?

Gondol-e az az ingyencz, aki a legnagyobb lelki nyugodalommal hint borsot ételére, hogy az a hors a „szaraz guillotine”- a francia deportáltak hazájából. Cayenneből való, az engylenítő közeléből, hol a napsgarak hólyagokat luzznak a testen; eszébe jut-e, hogy aki azt a borsot szedte, talán a cobra capella mérges marása, vagy a jaguár fojtása alatt adta ki lelkét?

A góth stílu szentegytárok sokszínű ablakaihoz vékony ólom- vagy horgany lemezeket használnak, melyek a színes üvegdarabokat összetartják. Eszkübe jut-e azoknak, kik szent áhitattal szemlé-

lik a remekműveket, hogy az a vékony ólomlemez a hideg halál hónapból, a szibiriai ólombányákból való, s hogy rajta ezek véres verítéke, kárhozata és átka tapad?

„A tisztelt közönségnek” ez nem jut eszébe. „A tisztelt közönség” színházba megy. Valami vig dalművet adnak. A közönség tapsol, ujjong, visít, nevet, mulat. Hogy is ne? Hisz az a bajzázó annyira meg tudja nevetetni az embert, olyan bolond arcot vág, olyan kómicusan beszél, hogy a közönség az oldalait fogja a nevetéstől. Az a bolond bajzázó pedig visszavonul a színpalak mögé s ott talán — sír, keservesen.

Hires énekesnő lép fel. Hangja csengő kristályfolyam; most hízegő, lágy susogás, s másik pillanatban harsogó harzeriadó; most szelid szerelmi édelgés, aztán a fékezhetlen szenvedély kitörése. A közönség elragadtatása határtalan; szünni nem akaró tapsvihar hívja a művésznőt, ki öltöző szobájában ül, idegesen, s lehetséges, hogy a harag könyveivel szemében tépi ruhájának eszpkéit. A gróft, hűtlen kedvesét látta bájos nő páholójában. Mily barátságos volt ahhoz a nőhöz! Mily fittünően udvarolt neki. Ót figyelemre sem méltatta, még csak oda sem nézett mikor ő járt. Óh, mint tudna most sirni! — De a „tisztelt közönség” tapsol, ujjáz s ő ismét megjelenik a színpadon s torzmosollyal ajkain hajol meg.

Hires balettáncosnő lép fel. Lábaiával, mosolyával meghódította az egész világot. Hajlékony mint a párducz, csabos mint a sátn. Ha lábhegyen megperdul, az gondolat forgószél; ha egy-

szerre megáll, kihívón ő rád veti hűvös tekintetét; elbódít. S mikor a komédiának vége ott fekszik a pamlogon líhegve, kimerülve. Haja az izzadtságtól homlokához tapadt. Ajkain megvető mosoly ül, szemei villámokat szórnak.

De a tisztelt közönség jól mulat, az minderről mitsem tud. Óh, mily szívtelen zarnok az a „tisztelt közönség!” Mily romlott izlésű, mily tapintatlan!

Szegény, becsületes gépész új gazdasági gépet talál fel. Hány álmatlan éjet töltött, míg munkáját, fáradozását végre siker koronázta? A gép kitűnő, konstrukciója kifogástalan, kivitele remek. Az új találmány nagy horderővel bír. Elismeréssel nyilatkoznak róla a szakemberek, dicsérőleg emlílik a lapok. Másnap elfeledték a gépész találmányával együtt s a szegény ember ki nem elég édelmes, tovább nyomorog családjával.

Párisban egy hóbertos francia, pléharabot négyyszögletes doboz alakjára hajlít össze, az vékony aczélemezt erősít, megnyomja s midőn az fülrepestő ríktó hangot ad elrohan, szabadalmat kér ördögös „találmányára,” eluevezi „kri-kri”-nek, összekötésébe helyezkedik a hírlapok reporterével, reklámot csinál és fél év alatt az üres fejtü szedelgő milliomas lesz. De ez nem csoda, ez érdeklí a „tisztelt közönséget,” ez nem oly unalmas mint az a gépész, az ó találmányával.

Előrangú művészek kitünő színművet játszanak. Lélekemelő, nemes élvezet, — de unalmas. Még csak a nyakát sem szegheti senki az egész hosszú két óra alatt. — Ah!! W a n d a,

A szent ünnepe miatt lapunk e száma később jelent meg.

Egyet óhajtok csak elérni: ne veszteljenünk sokáig a kibontott zászló alatt, ne haladjunk eszalással; hanem ragadjunk meg oly eszközöket, melyek átvés népiskolai törvényeinket mielőbb megvalósíthatják.

De hogyan?

Az észlelt közöny s lassu mozgással szemben mit csináljunk?

Szerintem oly actió létesítésére van szükség, mely tanügyi általános érdeklődést s mozgalmat kelte, egyleti társulás alakjában magát a népet, a nép nagy tömegét, a társadalom minden osztályát vonja bele a reá nézve legerősebb törvények végrehajtásában erélyesen s kitartóan részt venni.

S mivel említett actiót leghelyesebben a „Néprevelési egyletek” által hiszem elérhetni, hódolva hazafias kötelességérzetemnek, bátor voltam hivatkózni egyletekre vonatkozó indítványomat s tervrajzomat Fejérmegye törvényhatóságához, mint melyhez tartozni szerencsém van, azon legjobb reményben benyújtani, hogy ez indítványom s tervrajzom helyességét s életrevalóságát elismervén, pártolással teendő azt, az hazánk többi törvényhatóságaihoz: csak az így megindított országos mozgalom, a társadalom minden rétegének hozzájárulásával eszközölhető az ő kibontásában azt, a miért mindnyájunknak sorompóba kell lépniük: hazánk szellemi és anyagi felvirágzását.

Ajánlom szerény nézeteimet a hazai nagy közönség becses figyelmébe; magát az eszmét meleg és lelkes pártolásába.

Székesfehérvártól, 1880. aug. 15-én.

Gróf Zichy Jenő.

T A N Ü G Y.

Jelentés

Az Eötvös-alap központi gyűjtő bizottságának 1878. jan. 21-től az 1879. május 31-ig tartó működéséről. (Felolvasástól az III. egyet. tanító-gyűlés által kiküldött végrehajtó bizottságunk 1879. évi január 1-én tartott ülésén.)

Az Eötvös-alap központi gyűjtőbizottsága a lefolyt évben is arra irányozta legfőbb törekvését, hogy azon érdeklődést, melyet ez intézmény — mindjárt életbeléptekor — maga iránt keltett, ne csak biztosítsa, de egyszersmind fokozza is, továbbá, hogy azon forrásokat, melyek az alapnak a megelőző években oly nagy mértékben gyarapodására szolgáltak, jövőre is nyitva tarthassa és megőrizhesse.

Ugyanazért:

a) Ismételve felhívásokat intézett Magyarország intézmény az alap pártolása érdekében, s egyszersmind utasítást adott arra, minő módok által lehetne az alap eszméjének terjedését s anyagi tekintetben való gyarapodását eszközölni.

b) Gyűjtő-íveket küldött, illetőleg kérelmet intézett a hazai összes pénztintézetekhez, megyei

alispánokhoz, a fővárosi népoktatási intézetek igazgatóihoz és testületeihez s azon vidéki tanító-egyletekhez, a melyek az alap pártolásában mindekkörül tényleges részt venni késedelmeltek.

c) A múlt évi iskolai szünidő elején Keszthely városába áruadt a bizottság, több önkényt vállalkozó fővárosi és vidéki kartársakkal egyetemben, hogy ott gyűlést tartván, ez által is ébressze és fokozza az Eötvös-alap iránt való érdeklődést. E nemes város közönsége, tanító kara, s mindenek felett az ottani gazdasági intézet derék igazgatója, Balázs Árpád ur nemesak a legszívvelősebb fogadtatásban részesíték a bizottságot, de — a mint azt alább ki fogjuk tüntetni — az alapnak is igen tekintélyes anyagi gyarapodást szereztek.

d) A megelőző évben mutatkozott siker által buzdítva, a bizottság a múlt évben is adott ki egy naptárt, egyrészt, hogy abban az alap számadásait közzé tehesse, másrészt azon reményben, hogy ebből az alapra tekintélyes haszon hármovalhatik. Sajnosan kell azonban jelenteniük, hogy a vállalat óhajtott sikerre nem vezetett. A titkári hivatal 1500-nál több előfizetést felhívást küldött szét az ország minden irányában; a lapokban is többször felszólították a tanítók előfizetők gyűjtésére, mindannak daczára az előfizetők oly győren folytak be, s a kiadó Franklin-Társulat is oly kevés számú példányt adott el a naptárakból, hogy a befolyt összeg a kiadási költségeket nem fedezi. A hiány azonban nem fogja az alapot terhelni, mivel annak fedezéséről az elnök és titkár más uton gondoskodnak.

e) A felségese uralkodó család ezüst menyegzői ünnepeire a jelen év kezdetére esvén, a bizottság azon kérelemmel fordult a fővárosi tantestülethez, hogy ez alkalomra adjon ki egy ifjusági- és népies tartalmú emlékfüzetét s az annak eladásából befolyó összeget ajánlja fel az Eötvös-alapra. A terv megis valósult; esakhogy — fájdalom! — ez alatt oly súlyos csapás érte hazánk egyik legnagyobb városát és annak környékét, a mely az előre kitűzött cél megvalósítását lehetlenné tette. Szegeled és környéke a Tisza áradásának esett áldozatul.

A hullámok számos tanító-társunk vagyonát is megsemmisítették. E füzetek reménybeli jövedelmének egy része tehát az említett szerencsétlen kartársak felségisére fog fordítani.

f) A fentebbi említett csapás egyszersmind arra is ösztönözte a bizottságot, hogy az árvíz károsult szegedi és szegedvidéki tanítók javára Magyarország tanítói között gyűjtést rendezzen. Ez iránti felhívásának lett is eredménye, a mennyiben a nevezett czélra, csupán az Eötvös-alap titkárához, eddigelé összesen 256 ft. folyt be.

g) A magyar tud. akadémiá kezdeményezése folytán a nemzet b. Eötvös Józsefnek emlékszóbot készítettvén, az a jelen év május 25-én állítottatott fel a díeső elhunytunk emlékéhez méltó ünneplés-séggel.

Bizottságunk, ez alkalommal is bizonyosságát óhajtván adni a díesőit emléke iránt érzett leg-

őszintébb kogyeletének, a szobor leleplezési ünnepevény szintén megjelent s ugy a maga, valamint a magyarországi összes tanítók nevében is, egy babétköszorút helyezett az emlékszóbot talapzatára.

Hogy azonban e kogyeletés nemzeti ünnepe emlékének megőrzéséhez a tanítók is járulhassanak a bizottság ez alkalomra egy „Eötvös-émlék” című füzetet is adott ki, az annak eladásából befolyó összeget részint az Eötvös-alapra, részint az árvízkárosult tanítók javára ajánlván fel.

Ezekben nyilvánul az, a mit a központi gyűjtőbizottság az Eötvös-alap érdekében a lefolyt év alatt tehetett.

Hogy minő siker koronázta a működést, arról tanuskodjanak a pénztári kimutatásból vett következő adatok:

Az 1878. évi jan. 21-től a f. é. jan. 21-dikéig, vagyis a pénztár lezárásáig volt ez alapunk összesen 631 rendes tagja. Összehasonlítva ezt a tagok múlt évi számával, a mely 544-et tett, kitűnik, hogy a tagok száma a lefolyt évben 87-tel szaporodott.

A lefolyt évben a tanító-egyletek közül a következők gyarapították az alapot nagyobb összegekkel: u. m.

A) A háromszékmegyei tantestület 35 ft 40 kral;

b) A szemlaci tan-testület 23 ft-tal;

c) A szathmárvideki tan.-egyl. 10 ft 75 kral;

d) A bánfi-hunyadm. tanítói kör 25 ft-tal;

e) A budapesti tan-testület egy tavaszi mulatság jövedelméből 83 ft 85 kral;

f) A székes-fehérvári fiók-gyűjtőbizottság 42 ft-nyi küldeménytel;

g) A nyíramegyei tan.-testület 32 ft-tal;

h) A muraközi és pécsváradvidéki tan.-egyl. egyenkint 12 ft-tal; stb.

A pénztintézetek az idén is szintén tetemes összegekkel járultak az alaphoz, nevezetesen:

1. A deési és kormendi 5—5 ft-tal;

2. A békési népbank, szabolesi és nyiregyházi hitelbank, lévai és szentesvidéki pénztárak egyenkint 10—10 ft-tal;

3. Az ó-kaniszi, nyiregyházi, szathmári és szigetvári pénztárak 20—20 ft-tal;

4. Az aszódi tptr. 10 ft-tal;

5. A kecskeméti kereskedelmi és hitelbank pedig 60 ft-tal.

A megyei alispánok közül a következők küldötték be adománygyűjtéseket:

a) Gyika Szilárd, krassómegyei alispán 39 ft-ot;

b) Lázár Dénes, csikmegeyi alispán 7 ft 35 krt.

c) Pausz János, szörénymegyei alispán 4 ft-ot;

d) Apáthy Péter, kükkölmegyei alispán 17 ft 7 krt;

e) Szarvady Pál, szolnok-dobokam. alispán 39 ft 6 krt;

f) Bezeredy Gyula, veszprémegeyi alispán 15 ft 76 krt.

Leona Dare, Lurline, Blondin, Tempson stb. ez már más! Ez érdekes. Ezek legálabb bukfenet vetnek, kötélen táncolnak, tótágast állnak, cigánykereket hánynak és még több ily épületes és mulatságos dolgokat visznek véghez. Igaz, hogy ily „nemes szórakozásoknál” szerencsétlenség is történhetek, de ez csak fokozza a műélvezetet s ha Leona Dare előre hirdeti, hogy ekkor és ekkor állkapéját néhány fogával együtt el fogja törni és Tompson, hogy a „tisztelt közönség” személtára fog lebukni a kötélről, akkor legalább is háromszor anyi nézője akad, mint volt.

Művészt temetnek. Kopsorját értékes koszorú fűdik. A művészvilág legelőkölőbbjei, a város notabilitásai kísérik a halottas kocsit, Szegény özevgy asszony síró árváival megy a drága halot után. A fényes fogatok hosszú sora mögött nagyszámú közönség tolong. Nagyszámú közönség! Hát mi ez? Hisz csak egy szegény művész temetése, ki nélkülözések közt élt s kit talán a nyomor, a gond vitt a sírba. Az ám! De a „tisztelt közönség” megtánda, hogy szépen temetik el azt a szegény művészt s most eljött, részvételt kifejezni talán! Dehogy is; megeméni a koszorúkat, megbámulni a szerencsétlen, gyászoló családot és a fényes fogatokat. Azok a nagy urak, kik a temetésen résztvettek, azok aztán otthon nagy bölcseséggel böki meg mutató ujjakkal azt a helyet, hol náluk az ész- és a szellemek kel-

lene lakoznia és eszükbe jut talán, hogy kár volt azért a szegény emberért. Szükséges lett volna míg élt némileg támogatni, megrendeléseket tenni nála; pedig oly genialis ember volt ki, ha más viszonyok közt élhetett volna, talán világra szóló híre tehetett volna szert. De hát ki is gondolhat mindenre? — A „tisztelt közönség” pedig szépen hazamegy, elbeszéli: mily szép temetést látott ő; valami szegény művészt temettek, de a nevére már nem emlékszik.... Hát a szegény, ügyefogyott család? — Bizonyoroghat tovább, koplalhat élete fogytáig.

Eszeveszett a angol fogadást tesz. 40 napig böjtöl. Rendkívüli akaratú, de jó adag hőbort is szükségese hozzá. A tudományak, a társadalomnak mi haszna sincs benne, s utóbb még az is kiül, hogy az egész humberg volt. De azért az a hőbortos angol nagyobb hírnevet szerzett magának, mintha epochális, korszakot alkotó műveket teremtett volna. Fogadások történtek e koplalási kísérlet sikere fölött oly összegek, melyeknek tízedrészével azt a szegény művészt megmenthették volna. De mit törődik a közönség a szegény művészzel? — Hisz kár volt érte kár.... de hát miért is volt oly mindennapi ember? Ha festő volt, miért nem tudott lekötött szemekkel is festeni? Ha hegedűművész volt, miért nem tudott fejtened állva a lábával hedgedüni? Ha író volt, miért tartotta

magát annyira a nemeshez, a széphez, miért nem írt olyan „érdekes”, „pikáns” regényeket, vagy rémörténeteket, olyanokat, melyekből ha az ember öt lapot olvas, öt napig nem bír aludni az izgatottságtól? Szegény művész! Miért nem lett fiatal korodban akrobata vagy kóklér? Most szaltomortalekát vehetnél a világnak. — Szegény közöns.... akorom mondani: szegény művész!

Vilányos vasutat mutatnak be a közönségnek. Nagy horderejű találmány. Néhány szakértő, szak nem értő és kis számú közönség előtt indul el a mozdony. Még nem teljes, még nem tökéletes, de mindenesetre nagy vívmány. A tisztelt közönség pedig borzasztó módon unatkozik az egész procedúra alatt. Ha legalább valami szerencsétlen szerelmes a vágányra vetné magát mikor a mozdony megindul, de nem történik ilyesmi és a közönség ásitozva oszlik szét. Nem ér semmit! „Füd!” Még csak a kazán sem robbant szét.

Csinos fiatal ember jön vele czipédén karikázva Londonból Budapestre. Angol hajós kapitány, kit otthon már a „splen” kinzött, kaucuk ülőnyben uszsa végig a dunát. A legnagyobb ovációkban részesülnek. Az érdeklődés irántuk általános. Küldöttségek, fényes fogadtatás, harsogó dőljön-kiáltások, bankettek, felköszöntők, hivatalos vizitek stb. váltakoznak. Hogy is ne, hisz ez sokkal érdekesebb, mint az az unalmas villanyos vasut.

Az egyes könyvkiadók által felajánlott száza-
lékökből befolyt:

1. A Horowitz és Grimm-féle czég a Péterfy S. által írt természetrajz után beküldött 15 frtot;
2. Buzárovits Ödön Eszterg., a Györfly Iván-féle tankönyv után 10 frtot;
3. Zilahy S. Budap., a Lakits és Neiger-féle Földrajz után 110 frtot.

A pápai négy osztályú polgári leányiskolájánál
az 1880/81. tanévre a növendékek szabályos beírása szeptember 1—4. napjain történt délelőtti 9 óráig 12-ig, és délután 3 óráig 5-ig az intézet igazgatói írószobájában (Szentilona-i épület emeletében.)

A polgári iskola I. osztályába csak oly 9 éves vagy idősebb növendékek vétettek föl, kik valamegy nyilvános elemi népiskola négy osztályát legalább elsőrendű sikerrel végezték, vagy felsőbb helyről engedélyezett magánintézetek jó eredménnyel látogattak.

Mindazok, kik, mint az elemi népiskolát teljesen be nem végezték, óhajtanak a polgári iskola I. osztályába felvételt, vagy kikj mint házánl oktatóknak a megkívántató bizonyítvánnyal ellátva minőségnek, — felvételt vizsgálatot tartoznak kiállítani, melynek tárgyai: az értelmes és folyékony magyar olvasás; a magyar nyelvtanból az alaktan főbb részei, s az egyszerű bővíttet, s összetett mondatoknak ismerete; a feltűnőbb hibák nélkül, jó olvasmányos írás; a számtanból az egyszerű hibátlan tudása, a többjegyű számok kiírásában s kimondásában kellő biztonság s a négy számtani alaplámpéletben való jártasság.

Az akadémiai osztályra felvételt kívánó növendékek vizsgált tanulmányairól nyilvános vagy magán-tanítványnál nyert bizonyítványával, s atyja, anyja, vagy ezek megbízottja kísérőlevelen tartozik az igazgatóságnál megjelenni s ott születése évét napját és helyét pontosan bejelenteni. Ezen s a további szabályok alól kivételnek azon növendékek, kik a megnyitandó — magánjellegű — V. osztályba kívánának lépni.

Beíratások tartozik minden újon belépő növendék 2 ft. beíratási díjat, mindenik 50 crt. mint az intézet könyvtár gyarapítására megszabott összeget, 50 crt. ténypénz cím alatt s 3 frt félévi tandíjat befizetni; a második félévi tandíj (3 frt.) február hó folytán fizetendő be.

Szegénységüket kellőképp igazolni tudó növendékek tandíjmentességért folyamodhatnak a magas kormányhoz, mely esetben felszerelt kérvényeiket szeptember végéig az igazgatósághoz beinyújtani kötelesek.

A francia nyelv- vagy zenére mint rendkívüli tárgyra önkényt vállalkozó növendékek a szabadon választott tantárgy tanításáért külön díjat fizetnek havi részletekben, még pedig a francia nyelvért havonként 1 frt. zongoráért 2 frtot.

A kik az év elején egyik vagy másik rendkívüli tantárgy tanulására vállalkoztak, s az így ala-

kult osztály kedvéért a tanítás elrendeltetett s megkezdett, azok a magok által kijelölt tárgynak megszakitás nélkül és szorgalmas tanulására épen úgy kötelezetnek, mint a rendes tantárgyak tanulására.

Oly növendékek, kik egy vagy két tantárgyból másodrendbe estek, vagy a vizsgálatokat beigazolható okból letenni elmulasztották, a tanári kar által javított vagy pótvizsgálatra bocsátattak; a kettőnél több tárgyból bukkottak az illető osztályt ismételni könytelenek.

Vidékről érkezendő növendékek elszállásolás s illetőleg teljes ellátás végett az igazgatósághoz forduljanak, mely rajta lesz, hogy e tekintetben is jutányos ár mellett az illetőkről gondoskodva legyen.

Kelt Pápán, 1880. aug. 20-án.

Az igazgatóság.

Vidéki levelezés.

Veszprém, 1880. aug. 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

E hét elején városunk nyugalma, unalmát a főváros költője Hazafi Verai János, ki a „Bolond Istók”-ból is előnyösen van ismerve, zavarta meg; keltek a versei, s még beszéltek is róluk. Azt hiszem Önöknek is volt hozzá szerencsém. Az unalmam, mely bele van rekedve a társadalom, minek eseteljem? Nem őrzi el azt még a „püspök kerti” zajos „csesvegési saison” sem. „Ilona” talán kedves volt sokakra nézve, s talán vannak, a kik még most sem tudták feledni. Nekünk nem is volt az annyira érdekes, mint Ő Felsége 50 éves születésnapján lefolyt ünnepességek sorozata. Reggel négy órakor már megreszkették ablaink a dördülő mozsarak. A fényes misén Ő extájiá meggyéspüspök Ur pontificált. Mig bent a székesegyházban a nagy s főleg szép hölgyekből összegyűlt közönség figyelve hallgatta a chorus szép zenéjét: kívülről behallatszott a mozsarak dördülése s a puskák ropogása. Este fényben uszott, különösen a piac és a vár. Hullámzó néptömeg tolongott zajgolt a kivilágított helyeken, mig 11 óra felé elesdedült minden.

Talán meg kellett volna említenem, hogy voltak, kik három ablakba tettek ki egy szál pislogó gyertyát a cséselők gunnyára, s hogy voltak ablakok, melyek virágfüzérrel felszítve tündíri fényben ragyogva, óráig tarták lekötve az előttük ácsorgó néptömeget figyelmet. Nem akarom azzal a komikus jelenettel, — hogy egy a nap örömeire becsipett s hazafelé tántorgó embert, száz józan is kísért, — megzavarni, a komoly ünnepély leiratát azért elt hallgatom. Egy szóval az ünnepély véget ért.

Sziklai János „apa és leány” rémregénye hódít közöttünk; az iró fölfelé kapaszkodása sok mosolyt szerez; mosolygunk még a „P. L.”-ok tanügyi rovatán is . . . stb.

Egy kis regény is folyt le városunkban. B. S.

Blondin és Thompsonról kimerítő tudósításokat hoznak. A szegény művész- és éhező családjáról meleg hangon, de csak futtában emlékeznek meg. A koplaló gyomor- atletéről pedig részletes tudósítást írnak naponként. A villanyos vasut csak a „rövid hírek” közé jön, mig a velocipédhős a lapnak nagy részét veszi igénybe. A híres tudós felolvasásáról csak annyit írnak, hogy megtörtént, de a birkozó műsároslegénynek minden izmát becsiztatja praecizióval irják le. A nagy férfiak látogatását, az antropologusok gyűlését csak felületesen említik meg, Somoskeőnek azonban hasábot szentelnek.

S enek így kell lenni! A tisztelt közönség kívánja így, mert ha másként van, akkor — unalmas az a lap.

A sajtó a ferde és romlott izlésnek ily áramlata ellenében tehetetlen s a szegény hírnapirónak arról, amibe egész lényét szertelné átöntené, nem szabad sokat írni, de ami benne talán undort, viszatetszést, felháborodást kelt, azt körülmenyesen kell neki feldolgozni.

Mert a „tisztelt közönség” csak ezt szereti olvasni.

Ön tisztelt közönség!!

jómódu gazda kocsiha fogadott künn a szérún a cséplőkel 10 lt. borba, hogy ű két kt. buzát elvisz a vállán s ráteszi a kocsiara. Alig tett a teherrel két lépést, leroskad s kórházba kellett szállítani. 18-án kísérték örök nyugalomra, siratták a rokonok . . . de legjobban menyasszonya, mert derék iparkodó ember volt.

Ime: fény és árny. Örülünk nagyban, mosolygunk kicsiben és sirnak a kesergők.

Városunk azért halad tovább. Talán, ha tisztá idők járnak, növegyetünk kezdeni fog valamihéz. Addig, várjunk és remélünk.

A c u t u s .

Vidéki és helyi hírek.

Lapunk volt belmunkatársa Hirschler (Vende) Soma ur, kinek tollából mai tárczánk érdekes cikkeket hoz, két hó óta az „Egyetértés” munkatársa. Elénk, szép magyarságu irályát ismerik a pápaiak. A „Magyar Vidék” keletkezése előtt a „Pápai Lapok”-ba írt tárczákat, de lapunk keletkezésekor annak egyik legszorgalmasabb belmunkatársa lett, sőt egy szerkesztői krízis alkalmával bizonyos ideig egyedül vezette annélkül, hogy valaki tudomással bírt volna fölére. Nem mindennapi szellemi tehetsége, sokoldalú ismeretei és nagy produktivitása által sikerült neki az „Egyetértés” szerkesztésébe jutni és magának szép jövőt alkotni. Igóvetét bírjuk, hogy lapunknak ezentul is munkatársa lesz, mit őszinte örömmel veszünk tudomásul sok szerencsét és kitartást kívánva szép tehetségű fiatal barátunknak.

A pápai „polgári kör” tegnap tartott „grand muri”-ja ismét nagyszerűen sikerült. Ezt annak idejében meg is jövendöltük, hogy mi minden volt ott látható hallható, ehető és isható, azt egyrészt a tartalmas meghívó, mely mult számunkból tévedésből kimaradt, s melyet, mivel a „muri” lefolyását tartalmazza, most közlünk és a jó konyha étlapja tartalma. A meghívó ekképen hangzott: A „pápai „polgári kör” rendező bizottsága engedve e közö-hajnak folyó hó 20-án, azaz szét István király napján a mult hó 11-én tartott és oly fényesen sikerült mulatság mintájára a „cazira kerti” nyári helyiségében Cseresnyés Károly zenekarának közreműködésével gyönyörű kivilágítással, tombolajáték, tekeverseny és egyéb játékokkal egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a tisztelt egyleti tag urak, ezek családja és vendégei tisztelettel meghívattak. Program: Délután 3 órakor az ünnepélyesen feldíszített kertben kezdődik a tekeverseny a következő díjazással: a) első díj leg több dobás háromszor 1 dr. arany. b) második díj leg több dobás háromszor 2 e. forint. c) harmadik díj leg több dobás háromszor 1 e. forint. Egy részlegy ára 10 crt. Délután 4 órakor megszólal Cseresnyés K. hírneves zenekara és játszik felváltva szalon és táncdarabokat. A sötétség beálltával fényes kivilágítást, lampionok, bengaljai tűz stb. stb. és kezdete a táncnak. Tíz óra tájban tombolajáték sok és szép nyeremény tárgyval.

Holnap d. u. 2 órakor a helybeli lövöldében lövészet és tekepályázat lesz, melyre a t. tagok tisztelettel meghívattak.

Ha jól tudjuk, szét-Istvána napja nemcsak katolikusk, hanem egyszermind magyar nemzeti ünnep is, s ha ebben igazunk van, azon kérdéssel bátorodunk bizonyos polgártársainkhoz fordulni, vajjon magyaroknak vallják-e magukat, s ha igen, nem tudnak-e ezt a nemzeti ünnepünket méltóbban megünnélni, mint hogy épen ezen napon rakogtatnak gabnát s efféléit a legnépesebb utcákon? Valódi botrány, hogy midőn a város lakosainak legnagyobb része ajátoskodik sőt körmenet is tartatik, egy-két fületben szinte tüntetve ignorálja a szent napot. Nem vagnyunk mukkerek se nem türelmetlenkedők, de azt tartjuk, hogy ha minden kegyeleltől kivételközűn, melylyel annak, a mi szent és magas, tartozunk, nem sokára előjvendő az idő, melyben semmit sem fognak az emberek respektálni, melyben a nihil lesz az emberiség bálványá, s az ünnepnapokon megrakott garmadákat mások fogják élvezni, de nem azok, a kik a szent napot megszenteltetik. — Tekintve pedig a dolog poli-cziális oldalát, megjegyezzük, hogy Budapest szét-István napját másképp szokták megünnélni a nem-katholikusok is.

Megkerült annak az arany órának a tulajdonosa, melyet minap egy jó madár Klein zálogintézetében otthagyta, megugrott. A tulajdonos, Barcza volt zalamegyei alispán ur Csabrendeken, a helybeli lapok utján tudta meg, hogy órája milyen utazást tett.

A vásár igen jelentékeny volt, különösen a marhavásár érkeztek sokan Osztrák-Cseh- és Morvaországból s 50—60 darabból álló falkákat hajtottak el.

Bőkezű hagyatékban részesül legközelebb több budapesti intézet, néhai gróf Sándor Móricz „lovag”-inas dletéhez méltón a tudományos akadémia alapjára 4000 forintot, a nemzeti muzeum belső szükségére 1000 frtot, az országos gazdasági egyesület alapszabályzerő czéljai előmozdítására 3000 frtot, a budai szegényápolónak 2000 frtot és a

Híres tudós felolvasást tart. Előadást csak kis számu közönség hallgatja, mert a lovardán egy mészáros legényből avangírozott „erőművész” mutogatja magát s az sokkal érdekesebb.

Hírnevés író, nagy tudós, böles államférfi lánészű művész látogatja meg Budapestet. Van hivatalos látogatás, de érdeklődők közönségnek nyoma sincs. Eljötték viszonyaink, irodalmunkat, művészettünket, haladásunkat tanulmányozni s a külföldet ismertetni. A hírnapok figyelemmel kísérik őket, irnak róluk és „tisztelt közönség” annyira érdeklődik irántuk, hogy még a nevéket sem tudja. Egyszerre csak' elterjed a hír, hogy Somoskeőyt a hírhedt szédelőg hozták és ezreke menő embertömegok tódulnak a vasúthoz.

A „tisztelt közönségnek” botrány kell. Idegrázó, hajmeresztő szerencsétlenségek, skandalizáló esetek, érdekes párbajok hol az egyik fél vagy nehezen megbeszél, vagy a küzdőterem marad. Pikáns leleplezés melyeknél botrányos és szennyos dolgok kerülnek napfényre s mely akkor legérdekesebb, ha valami nagyszerű katasztrófiával végződik.

Hát a napi sajtó, a hírnapok?!
A hírnapok azt a szegény gépészt csak a hír-rovatban említik fel, a „kri-kri”-ről és felfalálójáról meg tárczákat közölnek. Az első rangu művészek kitéző játékát csak röviden ismertetik s Vandáról,

postai gyermekkórháznak szintén 2000 frtot, összesen 12,000 frtot hagyományozott. Ezen hagyomány még 1878. február 24-én hirdettetett ki, de közbejött akadályoknál fogva csak jelenleg lehetett kiszolgáltatását létesíteni a mi most haladéktalanul megtörtént.

Az országos dalünnepre nagyban készülnek Kolozsvárra. A választmányunk legelső fejtörést természetesen a vendégek elhelyezése okozott. De már e bajt is elintézték. A műszaki bizottság teljesen bevégezte munkáját. — Intézkedések sorrendje ismeretes s csak egy pontja szenved változást. Az ünneplés bevonulása és fogadása a vasuti indóháztól a város főterére nem délben, hanem délután négy órákor leend. A bevonulást követő ismerkedési estély számára a lagalkalmass négy helyiség van kijelölve: az újvilág, a Stádlér kert, az iparosok helyisége és a városi sörház. Már körülbelül 700 vendég neve íktattatott be az elszállásolási bizottság lapstromába. Az érkező dalárdák közül Szeged, Torda, Hold-Mező Vásárhely, Esztergom, Szegszárd és Debreczen lesznek legnagyobb számmal képviselve. A fővásból részint a dalalredásokra, részint a díszhangverseny működők tagjainak jelönnék: a Maloczkay-pár Nohl Irén énekművésznő, Ney operacénekes, Ruhoff gordonkaművész, Bogisits Mihály, Szentirmai Elemér, Simonffy Kálmán, Horváth Károly, a nemzeti dalkör, és Nagy Ágost a budai zeneakadémia elnöke, stb. — A fővárosi nemzeti „dalegyet” csak képviselőt küld. — A versenydíjak nagy értékűek lesznek. Első helyen áll Kolozsvár város gazdagon aranyozott, ékesen vésett ezüst kupája (260 frt értékben) és főlattal: „Versenydíj sz. k. Kolozsvár városától, az 1880-iki országos dalárünnepeken.” A második díj a kolozsvári hölgyek adománya. E két díjra az első nap történik meg a verseny, 16 dalárda közreműködésével. Zimay versenydarabjával Balogh Zoltán „Mitől riad föl a magyar” szövegére. A harmadik díj az országos dalárszövetség adománya, melyet a központi igazgatóság hoz le magával. A többi díjakat a kolozsvári három dalegyet adja, és pedig a kolozsvári dalkör egy régi művi ezüstkupát, K. idős. B. Binasi Domokosné, az egyet zaslóányi adománya; a Polgári dalegyet egy igen szép ezüstbábrkoszorút, aranyozott összefoglaló eszakkorral és széles felérvölő seelymszalaggal, mely dícsőségére válik készítőjének, a kolozsvári Frattá Márkusnak. A Hilária díj egy ezüst dombornívű billikom, szintén bécsi készítmény.

Lapunkban már tettünk említést, mily észszerű volna a holttestek eltakarításának módján változtatni, kiváltképp nagyobb kiterjedési városokban; és ezen temetőkérdés égetővé kezd válni Bp. pestben is. A keresési uti temető ma holnap tele lesz, s már most is sok a panasz, hogy a sírboltok fűrészt a víz ellepi. Ez okból a tisztí főorvos elnöke alatt szakértőkből álló bizottság küldetett ki, melynek feladata temetői alkalmas hely kiválasztása. E tekintetben azonban az eddigi vizsgálatok igen kedvezőtlen eredményt mutatnak, mennyiben a postai oldalnak felhasználható határán egy méternyi mélységben majdnem mindenhol földárral találkozhatni: s így a sírokat elárasztatják; az önkénytelenül felszínre hozza annak megvitatásának szükségét, valjón nem volna-e észszerű a holttestek eltakarításának módján változtatni. Ezeknek szerves részei a földben lassan bomlanak fel és égnék el, midáltal az egészségre ártalmas anyagok képződnek, melyek a kutak vizét, nemkülönben a levegőt fertőzhetik. Ha ellenben a hullák alkalmasan szerkesztett készletekben elégettetnek, akkor az élenyűlés, mi a földben évtizedekig tart, 2-3 óra alatt véghez megy, s a kifejlődő gázok, teljesen ártalmatlanná válnak, jutnak a levegőbe, míg az ásványrészek visszamaradnak, melyeket a földnek vissza lehet adni.

Ezek szerint a holttestek elégetése nem egyéb, mint azon természetes folyamatnak gyorsítása, mely azokkal a földben véghez megy.

Abdul Rahman jelenleg az Afghánok fejedelme, egy orvosi műtétel folytán lett az angolok részére kedvezőleg hangolva. A fejedelem kedvére neje két év óta fájdalmas daganatban szenvedett. Az afghán orvosok azt izgatással kezelték, minél fogva a daganat kifejelesedett. Végül elhatározták Johnston trhoz folyamodni segítségért. Ezen angol orvos a daganatot szerencsésen kimetszette, úgy hogy rövid időre a fejedelem végkép felgyógyult. És ennek következtében mondták, hogy ezen műtétel Nagy-Britannia afghán politikájának nagyobb szolgálatot tett, mint mennyit Stevart tábornok úgyi tenni képesek voltak.

Olvasóink emlékezhetnek még azon annak idején hozott hírlukra, miszerint Németországban Düsseldorfban gyógyintézet alakult izsakos férfiak gyógyítására céljából; és ma ezen akkori hírlukok óta egészíthetjük ki, miszerint nagyon szükségessé vált ugyan ilyen intézet nők számára is nyitni, és a mi a legfeltűnőbb, hogy a leginkább vagonos körökből kerülnek oda az izsakosságban szenvedő hölgyek gyógykezelés végett.

Vasárkor a zsebmetszők egész csordája érkezett városunkba, de ezek közül már vásár előtti napon végezték letartóztatva, mint a kikkre a rendőrség már a „pofáról” ismert rá a szármánytan szarkákra. E négy között egyikért egy helybeli polgár jót állt, minék folytán ez szabad lábra helyeztetett. De alig hogy szabadon érezte magát a jó madár, nem tagadtatta meg természetét sem. Egy marhákat eladott parasztnál nagy esomó bankót látván, azt mondta neki, hogy nagyon sok hamis pénz kering a városban, s hogy mutassa meg neki, vajjon az övé nem-e szintén hamisak? Az atyai semmi rosszat nem sejtve, oda nyújtá a csomót, s a fizető meg is vizsgálta azokat a numerás képeket, de úgy, hogy két ötvenes keze között maradt, mit a paraszt atyai csak akkor vett észre, mikor már későn volt. — Letartóztatott pataházi illetőségű, állítólag Deutsch Hermann vagy Steiner József, ugyszintén Somogyi Károly és Potyondi Károly is, kik már a mult vásárkor is „müködtek.” Jellemző, hogy ezeknek a tolvaj uraknak is megvan a maguk babonás hitük. Potyondinál ugyanis egy lepkét találtak, melyre néve azt a felvilágosítást nyerték, hogy a tolvajoknál az a vélemény uralkodik, ha Szt. György előtt lepkét foghatnak s azt magukkal hordják, szerencsés lesz a működésük. De úgy látszik, hogy e hit eserbe hagyta Potyondi urat, mert ez alkalommal már akkor tartóztatott le, mikor a lepkét kívül még semmi se volt nála. Pedig olyan okos volt, hogy egy állomással tovább szállt le, csak hogy a titkos rendőr keze ügyébe ne essék.

Városunkban meghaltak f. hó 12—18: Schlesinger Lipótné, izr. 68 éves, sorvadás. Smittag Teréz gyermeke Károly, r. k. 3/4 éves, sorvadás. Tenffel Mihály leánya Ilona, á. h. 1 1/2 éves, sorvadás. Fizike Jakób gyermeke Antal, r. k. 1 éves, bébúr, Csizsár Katalin leánya Anna, r. k. 2 éves, görvélykór, Horváth Mihály leánya Erzsébet R 1 1/2 éves, rángóros, Zsoldos Balázs kettős gyermeke István és Lajos, r. k. 1 napos, grengeség. Göllösz Éde leánya, r. k. halva, éretlen. Kis István h. h. 48 éves, tüdővész. Weltner Mátyas leánya Katalin, r. k. 21 éves, ömngemregzés. Kutyrovácz József, gyermeke Desző, r. k. 2 1/2 éves, vörheny. Nagy Róza gyermeke Lőrincz, r. k. 3 hónapos lukhurut.

Szerkesztői levelezés.
Sp. A. E. helyen is minden tartózkodás nélkül kijelentjük, hogy nem Out illetve e Verebesnek szóló izenet.

Szolgálaton ez önnök igazolására azok előtt, kik akár jó, akár védeles meg szándékban más véleményen látszanak leand. Ugyazval nagyon is rossz szolgálatot tett, mert most már szentül meg vagyunk győződve, hogy a kinek ügye p. i. z. k. o. s. fegyverekre szorul, az nem lehet tiszt. A vastag ostobaságaink manny már nem lehet a közönséget lekenyerezni valaminet gorbomással sem.

V. K. Kisvr. A valódi érdemet mellenni kell minden alkalommal, azért hát fogadják ismételt üdvözlömetet.

Acutus. Köszönet.

Acsulap. Az apróságokat felhasználjuk. A nagyobbat, mint fontos körülményt legközelebb hozzuk.

Dr. L. T. Gyertyl. Egy most már jól van. A jegyzetek közlése legközelebb kezdjük meg, ma-nemteket is szívesen veszik.

A. N. J. A. Lindva. A jóslások kapások voltak másutt is, nincs ismét olyanféle a penámban?

Gabon a-árak.

PÁPA:

100 kgr. vagyis métermázsanként.

Buza: jó 10 frt. 40 kr., közép 9 frt. 80 kr., alsó 9 frt. 20 kr.

Rozs: jó 8 frt. 80 kr., közép 8 frt. 30 kr., alsó 7 frt. 80 kr.

Arpa: j. 6 frt. 40 kr. k. 6 frt. — kr. és a 5 frt. 90 kr.

Zab: j. 6 frt. — kr. k. 5 frt. 80 kr. 5 frt. 00 kr.

Tengeri: j. 8 frt. — kr. k. 7 frt. 80 kr. és a 7 frt. 60 kr.

Burgonya: — frt. — kr. közép 1 frt. 50 kr.

Széna: j. 2 frt. 60 kr. k. 2 frt. 10 kr.

Zsup: j. 2 frt. 40 kr. közép 2 frt. — kr.

Pápa, 1880. augusztus 19. **Wolfa József,** polgármester.

Felelős szerkesztő: Bánfi János.

NYILT TÉR.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy minden

Vasárnap és Szerdán

Kerti helyiségemben, (kellemetlen idő esetén pedig kávéházamban)

ZENEESTÉLY

tartatik, melyen **Cseresnyés Károly** hírneves zenekara közre fog működni. — Izletes étkekről, jó italokról és rendes kiszolgáltatásról a lehető legjobb gondoskodva leend.

J E G E T

a legolesobb árért adok el.

Tisztelettel **MADA** kávés.

Ugyanott fél áron kapható

„NEUE FREIE PRESSE”

„NEUES PESTER JOURNAL”

A nagyteveli határban lévő **Ardal**

malmost szabad kézből eladni szándékozom, bővebb értesítést tulajdonosnál nyerhetni.

Stern Armin.

Szombathelyen a fő piacon 7. szám

alatt levő házban egy nagy bolt, lakás, 3

szoba, konyha, dupla magtár, pincze, pad-

lás és faház azonnal bérbé adandó; bő-

vebbet a háztulajdonosnál Szombathelyen.

Bámulatos olcsó áron

kapható mindenemű

uri- és gyermekruha

a legnagyobb választékban

WEISS ADOLF

22 év óta fennálló s a legjobb hírnévnek örvendő üzletében Pápan, a fútczán 21. sz. a., a megyeházzal szemközt.

Egyenesen az illető gyárosknál eszközölt szövetvásárlásaim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. rendelőimnek a legjobb minőségű ruhával valóban jutányos áron szolgálhatok.

Igy p. o.:

egy teljes ősi öltöny	12 frttól	egy téli kabát	12 frttól
egy pantalon	4 frttól	egy utazó-köpeny	14 frttól
egy felöltő (Ueberzieher)	12 frttól	egy utazó-bunda	35 frttól

Megrendelések finom és legfinomabb francia és angol szövetekből hasonló jutányos áron, a legrövidebb idő alatt, a legújabb divat szerint, pontosan fogantatosíthatnak.

Midőn fizethelyiségemet nagyobbítottam, a nagyválasztéku divatárú mellett a t. cz. közönség kényelmére

kész női fölöltönyökből

esőköpenyek, mentschikofok és chaketokból 8—10 éves leánykák részére

is a legfinomabb minőségű nagy raktártartok, melyből a legkülönfélébb izlésnek megfelelő női fölöltönyök igen jutányosan szereshetők meg.

Kiváló tisztelettel

Klein Mór

rőfiskereskedő.